

1/2024 01 13 SIĘ DZIEJE!!

Refleksje Honorowego Prezesa Towarzystwa Elektrowni Wodnych *with a little help from my friends*¹

MOTTO:

Nie możemy liczyć na jakąś ciemną energię podobną do tej, która jest odpowiedzialna za rozszerzanie się Wszechświata od chwili jego powstania, czyli od Wielkiego Wybuchu, ale możemy i powinniśmy wyzwolić w naszym środowisku energię inicjującą rozwój energetyki wodnej.

Dotarła do mnie informacja, że Ministerstwo Edukacji Narodowej ogłosiło II edycję konkursu uzupełniającego pn. „**Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 branżowych centrów umiejętności**”. Branżowe Centra Umiejętności [BCU] organizowane są w ramach koncepcji centrów doskonałości zawodowej realizowanej w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Chodzi tutaj głównie o zaangażowanie specjalistów branżowych w szkoleniu uczniów szkół zawodowych i studentów w dziedzinie energetyki odnawialnej, w tym oczywiście energetyki wodnej. Jest to z całą pewnością cenna inicjatywa idąca w kierunku wykorzystania wiedzy i doświadczenia kadry technicznej zatrudnionej w przedsiębiorstwach eksploatujących instalacje oze w procesie kształcenia zawodowego nowej kadry oraz podnoszenia poziomu kwalifikacji zawodowych pracowników przedsiębiorstw energetycznych. Z moich obserwacji stanu aktualnych zasobów kadrowych zatrudnionych w energetyce wodnej wynika, że istnieje pilna konieczność ich wzmocnienia. Energetyka wodna nie cieszy się aktualnie dużym zainteresowaniem potencjalnych kandydatów szkół zawodowych i uczelni technicznych. Absolwenci tych szkół szukają raczej zatrudnienia w firmach działających w segmentach energetyki wiatrowej i słonecznej czy też w firmach, które produkują i instalują pompy ciepła i magazyny elektrochemiczne. Ostatnio natomiast coraz większym zainteresowaniem cieszą się specjalizacje powiązane z energetyką jądrową, która również została oficjalnie uznana za odnawialne źródło energii. W tych segmentach energetyki oczekiwany jest bowiem największy rozwój i związane z nim największe zapotrzebowanie na kierunkowo przygotowane kadry.

Towarzystwo Elektrowni Wodnych spełnia wszystkie warunki formalne udziału w tym konkursie i możemy pełnić rolę lidera/koordynatora projektu bądź być partnerem organu prowadzącego szkołę zawodową lub też Centrum Kształcenia Zawodowego. Nasze stowarzyszenie podjęło próbę uczestnictwa w I etapie tego konkursu, który został ogłoszony pod koniec 2021 roku, jednak z powodów, co do których mam ograniczoną wiedzę, gdyż nie brałem udziału w tym projekcie, nasze starania nie przyniosły pozytywnych rezultatów. Niezależnie jednakże od przyczyn tego niepowodzenia myślę, że warto wrócić do tego tematu, ponieważ dzielenie się naszym doświadczeniem zawodowym w celu pozyskiwania nowych kadr, które w przyszłości stworzą szansę rozwoju energetyki wodnej w naszym kraju, stanowi przecież nasz statutowy obowiązek. Uważam, że wskazana przez nas w poprzedniej edycji konkursu lokalizacja BCU w Powiatowym Zespole Szkół Nr 2 w Wejherowie² jest jak najbardziej właściwa. Profil tego technikum odpowiada wymaganiom stawianym przed BCU. Wejherowo położone jest w niedalekiej odległości od Trójmiasta i jest dobrze z nim skomunikowane³. W Trójmieście natomiast działa kilka uznanych w świecie nauki i techniki placówek naukowych, wyposażonych w dobrej klasy laboratoria i dysponujące wysoko

¹ Ten fragment może kojarzyć się z tytułem utworu zespołu The Beatles: (<https://www.youtube.com/watch?v=0C58ttB2-Qg>). Może i dobrze, że się kojarzy.

² <https://wejherowo-elektryk.pl/>

³ Dojazd SKM z dworca Gdynia Główna zajmuje niewiele ponad 20 minut.

wykwalfikowaną kadrą naukowo – badawczą. Współpraca tych placówek naukowo - badawczych z energetyką trwa od kilkudziesięciu lat i jest bogata w osiągnięcia innowacyjne i doświadczenia pozyskane z prowadzonych prac pomiarowo – badawczych na wielu obiektach energetyki wodnej w kraju i za granicą. W niedalekiej odległości od Wejherowa znajduje się ESP Żarnowiec, elektrownia o największej w Polsce mocy zainstalowanej, wyposażona nowoczesne urządzenia oraz w układy sterowania i zabezpieczeń. Pomimo że w zeszłym roku upłynęło 40 lat od oddania jej do eksploatacji, elektrownia nadal dysponuje wysokim potencjałem technicznym umożliwiającym świadczenie szerokiego wachlarza usług systemowych. Eksploatacja elektrowni utrzymuje od wielu lat dobre stosunki z tym technikum, będąc zresztą często wybieranym miejscem do odbycia praktyk zawodowych. W niewielkiej odległości od ESP Żarnowiec, w miejscowości Kopalino położonej nad morzem, znajduje się lokalizacja planowanej elektrowni jądrowej. W pobliżu również budowany jest największy w Polsce magazyn elektrochemiczny energii elektrycznej. W województwie pomorskim zlokalizowanych jest wiele elektrowni wodnych różnego typu i mocy zainstalowanej, wykorzystujące różnorakie uwarunkowania hydrologiczne, geograficzne i topograficzne. Elektrownie te stanowią znakomity przekrój stosowanej w okresie ponad 100 lat techniki i możliwości wykorzystywania potencjału hydroenergetycznego. Nie sposób również nie wspomnieć o zlokalizowanych w tym rejonie farmach wiatrowych i fotowoltaicznych. Tak więc Wejherowo, moim zdaniem, stanowi znakomitą lokalizację dla organizacji BCU.

Zapoznałem się z komunikatem Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji z dnia 6 kwietnia 2023 r. w sprawie zakończenia oceny I etapu naboru wniosków w ramach konkursu *Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 branżowych centrów umiejętności (BCU), realizujących koncepcję centrów doskonałości zawodowej (CoVEs)*. W pierwszej edycji konkursu złożono 90 wniosków z czego przyjęto 60 tj. 1/3, co oznacza, że dla pełnej realizacji założeń konkursu konieczne jest pozyskanie dodatkowych 60 instytucji. Na liście zgłoszeń znalazły się między innymi:

- ministerstwa (12),
- województwa/urzędy marszałkowskie (4),
- powiaty (25),
- miasta (15),
- gminy (12),
- stowarzyszenia i towarzystwa (5),
- fundacje (2),
- firmy (1),
- zakłady doskonalenia zawodowego (2),
- szkoły, zespoły szkół, centra szkolenia (3),
- diecezje (1),
- wyższe szkoły (1),
- pozostałe (7).

Jak widać spektrum wnioskodawców jest bardzo szerokie i wielka byłaby szkoda, gdyby na końcowej liście nie znalazło się nasze stowarzyszenie.

Jaka w tym projekcie miałyby być rola naszego stowarzyszenia?

Myślę, że przede wszystkim specjaliści zrzeszeni w stowarzyszeniu, kadra naukowo – techniczna, jaką dysponują placówki naukowe i naukowo – techniczne Trójmiasta oraz kadra specjalistyczna zatrudniona w korporacjach energetycznych (ENERGA, PGE, ENEA, TAURON), a także personel techniczny zatrudniony w poszczególnych elektrowniach wodnych, służyliby wsparciem specjalistycznym dla BCU. Wsparcie to polegałoby na:

- opracowywaniu programu lekcji/wykładów z specjalistycznych przedmiotów/tematów związanych z eksploatacją i utrzymaniem obiektów energetyki wodnej ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień związanych z transformacją energetyczną i innowacyjnością,

- przygotowywaniu materiałów dydaktycznych, w tym: skryptów, prezentacji cyfrowych, modeli,
- organizacji turnusów technicznych, ze szczególnym uwzględnieniem wizyt w elektrowniach wodnych,
- organizacji spotkań seminaryjnych z udziałem uznanych autorytetów naukowych i specjalistów z dziedziny energetyki wodnej o dużym doświadczeniu z budowy, eksploatacji i utrzymania elektrowni wodnych⁴,
- organizacji laboratoriów specjalistycznych,
- opracowanie projektu systemu promowania najlepszych uczniów/studentów,
- organizacji szkoleniowych wyjazdów zagranicznych
- opracowanie systemu certyfikacji (wydawania zaświadczeń kwalifikacyjnych) dla osób, które ukończyły szkolenia.

Gdzie powinniśmy poszukiwać wsparcia w urzeczywistnieniu tego planu i jaką wybrać strategię działania?

- a) Powinniśmy przede wszystkim opracować Ramowy Plan Działania [RPD] opisujący naszą wizję udziału w organizacji BCU i wskazania celów, jakie chcemy osiągnąć.
- b) RPD powinniśmy zaprezentować zarządom wszystkich organizacji energetycznych oferując funkcję lidera/koordynatora przy jego realizacji.⁵
- c) Po akceptacji planu przez jedną lub kilka organizacji wspólnie z ich przedstawicielami przedstawimy RPD Prezydentowi Miasta Wejherowo ze wskazaniem technikum, w którym miałyby być organizowane BCU.
- d) Po akceptacji RPD przez Prezydenta Miasta Wejherowo dalsze robocze ustalenia będą z dyrekcją technikum i równolegle uczelniami wyższymi, między innymi z Politechniką Gdańską, Instytutem Maszyn Przepływowych, Instytutem Energetyki, Instytutem Budownictwa Wodnego. Podczas tych rozmów byłby odpowiednio modyfikowany RPD, w którym uwzględnialibyśmy uwagi i sugestie wszystkich stron.
- e) Równolegle prowadzone byłby uzgodnienia z władzami gminy Wejherowo i Choczewo w sprawie ich udziału w BCU

Po dokonaniu koniecznych uzgodnień formalnych i organizacyjnych pozostaje zredagowanie stosownego wniosku i oczekiwanie na wynik postępowania w ministerstwie. Wniosek ten powinien być przygotowywany wcześniej, tak żeby zdążyć do złożenia go w wyznaczonym przez ministerstwo terminie. Mamy niewiele czasu, bo tylko do 29 marca 2024 r.

Stanisław Lewandowski

⁴ W tematycznych seminariach powinny uczestniczyć również pracownicy przedsiębiorstw energetycznych, w tym elektrowni wodnych. Seminarium powinno być kierunkowo zorientowane na podnoszenie kwalifikacji osób zatrudnionych w elektrowniach wodnych.

⁵ Udział dużej korporacji energetycznej jest bezwzględnie konieczny. Zarządy korporacji powinny być zainteresowane przygotowaniem nowych kadr kierunkowo przygotowanych do pracy w sektorze energetyki, a zwłaszcza w segmencie energetyki odnawialnej.